

## JUHEND JA MEELESPEA PIKIPUIDU LÕIKAMISEKS

Mootorsae kasutamine pikipuidu lõikamiseks (nt Logosol või sarnastel kettsaeraamid) on seadme mootorile ja lõikeosale üks rängimaid töörežiime. Erinevalt tavalisest metsatööst töötab saag raamil pikaajaliselt maksimaalsel koormusel ilma loomulike puhkepausideta.

Et tagada mootorsae pikk tööiga, vältida ülekuumenemist ja mootori nn „kokkujooksmist“, on järgmiste juhiste täitmine **kohustuslik**.

### 1. UUE SEADME SISSETÖÖTAMINE

Kõik mootorsaed vajavad enne maksimaalset koormamist sissetöötamist.

- **Kestvus:** Sissetöötamise periood on **5–15 paagitäit**.
- **Režiim:** Sissetöötamise ajal on keelatud teha pikki ja ränki pikilõikeid täisgaasil. Teostage kergemaid järkamistöid kõrgetel pööretel, vältides mootori "poomist". Sissetöötamise ajal on mootori temperatuur tavapärasest kõrgem ning vajab parimat võimalikku jahutust.

### 2. KÜTUS JA MÄÄRIMINE

Suur koormus tõstab mootori sisetemperatuuri kriitilisele tasemele. Tavaline seguõli kaotab nendes tingimustes oma määreomadused.

- **Seguõli:** Kasutage **ainult täissünteesilist kõrgkvaliteetset seguõli** (soovitame tungivalt **Stihl HP Ultra** vahekorras 1:50). See säilitab stabiilse õlikile ka ekstreemsetel temperatuuridel ja hoiab ära koksistumise.
- **Kütus:** Saeraamil töötades on soovitatav kasutada **98-oktaanilist bensiini**. Seguõli vähendab kütuse oktaanarvu – kõrgema oktaanarvuga kütus hoiab ära detonatsiooni (isesüttimise) ohu.
- **Ketiõli:** Kasutage ainult spetsiaalseid ketiõlisisid (nt Stihl ForestPlus). Reguleerige sae õlipump **maksimaalsele pealevoolule**. Pikilõikel on lati ja keti vaheline hõõrdumine oluliselt suurem.

### 3. JAHUTUSAHELA PUHTUS JA SEADISTUS

Mootorsae jahutus on otseses sõltuvuses õhu liikumisest ümber mootori silindri.

- **Starterikaas ja hooratas:** Jahutus saab alguse starterikaanest. Puhastage regulaarselt starterikaane avasid ja selle taga asuva hooratta (ventilaatori) labasid. Mustad labad ei suuda õhku edasi suunata.
- **Silindri ribid:** Pikipuidu saagimisel tekivad peen tolm seguneb ketiõliga ja tekitab silindri ribide vahele isoleeriva "vildi". Puhastage silindri ribisid ja õhufiltrit iga tööpäeva lõpus (vajadusel tihemini).
- **Suve/Talve režiim:** Veenduge, et saag on seadistatud **suvrežiimile** (päikese sümbol). Kui karburaatori eelsoojendus (talverežiim) on suvel sisse lülitatud, jookseb mootor ülekuumenemise tõttu kokku minutitega.

### 4. TÖÖVÕTTED RAAMIL JA JAHUTUSPAUSID

- **Külmstart ("Külm kokkujooks"):** Ärge alustage lõikust külma mootoriga. Pärast käivitamist (või kui saag on seisnud üle 30 min) laske seadmel 10–15 sekundit tühikäigul töötada ning tehke seejärel 30–45 sekundi jooksul rütmilisi gaasiandmisi, et mootor saavutaks töötemperatuuri.
- **Õige koormus:** Lõike ajal hoidke ühtlast kõrget pööret. Ärge suruge saagi jõuga puitu – laske teraval ketil seadet ise edasi vedada.
- **Pikk vs ülipikk lõige:** Saeraami kontekstis on pikk lõige üle 30 sekundi täisgaasil. Ülipikaks ja ohtlikuks loetakse **üle 2–3 minuti** kestvat pidevat lõiget ilma pausita.

- **Jahutus pärast lõiget (Kuumašoki vältimine):** Pärast lõigu lõpetamist **ärge lülitage saagi kohe välja** ja ärge laske sellel kukkuda madalale tühikäigule. Hoidke ohutusnõudeid järgides pöört tühikäigust veidi kõrgemal umbes 30 sekundit (nii, et kett kergelt kaasa veab). Ventilaatori efektiivsus sõltub pööretest – see aitab kuumuse mootorist välja puhuda. Sae kohene seiskamine lukustab kuumuse mootorisse, mis võib põhjustada kolvi kinni paisumise silindrisse.
- **Lõike lõpetamine:** Päästke gaasipäästik sekundeid enne seda, kui plaat puidust väljub. Vältige kuuma mootori pööblemist maksimaalsetel pööretel ilma koormuseta (nn "piirajas" lõugamine), kuna see võib põhjustada kolvirõngaste vibratsiooni ehk "ujumist" ja purunemist.

## 5. LÕIKEVAHENDID

- Kasutage **ainult spetsiaalset pikipuidu ketti (Stihl PMX)**, mille hammaste teritusnurk on **10°** (tavapärase 30° asemel). See vähendab mootori koormust kordades ja tekitab kergemini eemalduvat laastu.
- Teritage ketti regulaarselt. Nüri ketiga saagimine on peamine mootori ülekuumenemise põhjus.

**MÄRKUS SEADME VALIKUL:** Stihl MS391 (ja teised "Farmer"-klassi seadmed) on mõeldud harrastus- ja talukasutusse. Need on väga võimekad seadmed, kuid nende ehituses kasutatavad materjalid ei ole mõeldud pidevaks, tundidepikkuseks professionaalseks saeraamitööks. Saeraamil töötades töötab antud seade oma võimete piiril, mis nõuab operaatorilt ranget ülaltoodud reeglite järgimist ja sagedasemaid jahutuspause. Pidevaks tööstuslikuks saagimiseks on ette nähtud professionaalsed magneesiumkarteriga mudelid (nt MS661).

*Käesoleva meelespea eiramine ja sellest tingitud mootori ülekuumenemine või mehaaniline purunemine loetakse seadme väärkasutuseks ning ei kuulu garantiikorras hüvitamisele.*

## KASULIKUD LINGID:

Kasulikud nipid ja trikid ning õpetused leiad internetiaadressilt <https://farron.ee/blog>